

HARCIRAH KANUNU İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

Harcırah nedir?

6245 sayılı harcırah kanununa göre harcırah ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını ifade etmektedir.

Uygulamada ise harcırah, asıl görevli buldukları yerden başka yerlerde geçici olarak görevlendirilenlere asıl görevli oldukları yerde yapmak zorunda olmadıkları giderler için veya asıl görevli buldukları yerlerden başka yerlerdeki görevlere naklen atanan memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine taşınmaktan dolayı yapacakları ek masraflar için yapılan ödemelerdir.

Harcırah unsurları

- 1) Gündelik
- 2) Yol Gideri
- 3) Aile gideri
- 4) Yer Değiştirme Gideri
- 5) Konaklama Gideri

Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Aylıklar

- ❖ Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık derecesi esas alınır.
- ❖ Kurumların 1 - 4 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro derecesi esas alınır.
- ❖ Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır. Şu kadar ki (Ödenek mukabili çalışanlar hariç) bunların harcırahları hiçbir suretle 4 üncü derecedeki memurlara verilen miktarı geçemez.
- ❖ Terfi suretiyle atananların harcırahı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir.
- ❖ Memur veya hizmetli olmadıkları halde bu Kanuna tabi kurumlarca geçici bir görev ile görevlendirilenlere verilecek yol masrafı ve gündelik, bunların bilgi seviyeleri ve faaliyet sahaları ile mahalli şartlar dikkate alınarak 4 ncü dereceye kadar olan memurlardan herhangi birine verilen yol masrafı ve gündeliğe kıyasen ilgili kurumca takdir olunur.

Harcırah Kanunu gereğince verilecek yurt içi gündeliklerin miktarı her yıl bütçe kanununa ekli H cetvelinde memur ve hizmetlilerin kadro, görev, unvan, ek gösterge ve dereceleri esas alınarak tespit edilmektedir.

**10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu
Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelikler**

2017 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU H CETVELİ

Ek göstergesi 8000 ve daha yüksek olan kadrolarda bulunanlar	48,25 TL
Ek göstergesi 5800 (dahil) - 8000 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	45,00 TL
Ek göstergesi 3000 (dahil) - 5800 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	42,25 TL
Aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar	37,25 TL
Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	36,25 TL

6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre yatacak yer temini için ödenecek ücretlerin hesabında gündeliklerinin %50 artırımlı miktarı, (d) fıkrasına göre yapılacak ödemelerde ise görevlendirmenin ilk 10 günü için gündeliklerinin %50 artırımlı miktarı, takip eden 80 günü için gündeliklerinin %50 si, müteakip 90 günü için ise müstahak oldukları gündeliklerinin %40'ı esas alınır.

Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Karar

Harcırah Kanunu 34. maddesine göre, yurt dışı gündeliklerin miktarı, gidilecek ülke, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre mali yıl itibari ile Maliye Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmektedir.

Harcırah için avans verilecekse, avansın Türk Lirası cinsinden tutarı, avans miktarının tahakkuk tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasınca ilan edilen efektif satış kuru esas alınır. Avansın mahsup işlemlerinde ise ilgiliye ödeme tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası satış kuru esas alınır.

Avans verilmemiş ise, beyanname düzenlenme tarihindeki TCMB döviz satış kuru esas alınır.

Müstehak olunan harcırah miktarının avans verilenden fazla olması halinde ise, fazla olan kısım için beyanname düzenlenme tarihindeki TCMB döviz satış kuru kullanılır.

Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Karar

Geçici görev ile yabancı ülkelere gönderilenlere, özel anlaşmaları gereğince yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerden indirilir.

Kurumlar, diğer kurum ve kuruluşlar tarafından geçici görevlendirilen kişiye ödeme yapılması, ücretsiz veya düşük ücretli yer temin edilmesi, yemek ihtiyaçlarının kısmen veya tamamen karşılanması gibi hususları dikkate alarak yurt dışı gündeliklere dair kararın ekli cetvelinde gösterilen miktarlardan daha aşağıda gündelik ödeyebilirler. Ancak, bu şekilde ödenecek gündeliklerin ilgililerce kabul edildiğinin görev mahallinden ayrılmadan önce idarelere yazılı olarak bildirilmesi gerekir.

Bu karar hükümlerine göre yurt dışına geçici görevle görevlendirilenlere seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü için ödenecek gündelikler, karara ekli cetveldeki miktarların % 50 artırılması suretiyle hesaplanır.

Yurt dışında yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri fatura ile belgelendirenlere, faturadaki günlük konaklama ücretinin, %50 artırımlı hesaplanan gündeliğin %40 ına kadar olan miktarı için ödeme yapılmaz. % 40 ını aşan kısmın %70 i ödenir.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar ile “Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar” 10/01/2016 tarihli ve 8363 sayılı BKK)

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ’NE YAPILACAK YOLCULUKLARDA VERİLECEK GÜNDELİKLERE DAİR KARAR

a) Aylık/kadro derecesi 1 olanlar	112,54 TL
b) Aylık/kadro derecesi 2-4 olanlar	93,77 TL
c) Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	75,05 TL

❖ Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne geçici görevle gönderilen ve bu Karar hükümlerine göre gündelik ödenenlerden, yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, **belge bedelini aşmamak, ve her defasında on gün ile sınırlı olmak üzere, gündeliklerinin yarısına kadar olan kısmı** yatacak yer ücreti olarak ödenir.

❖ Bu Karar kapsamına girenlere, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 46 ncı maddesi uyarınca verilecek **yer değiştirme giderinin hesabında**, ekli cetvelde gösterilen gündelik miktarlarının **% 50 fazlası** esas alınır.

Yol Gideri

Genel olarak biri görevin yapılması amacıyla buldukları yerden (memuriyet mahallinden) başka bir yere sürekli veya geçici görevle gönderilen memur ve hizmetlilerin yolculuk edecekleri taşıt araçlarına ödeyecekleri ücreti ifade etmektedir.

Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir. Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırah hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır.

Mutat Taşıt – Mutat Yol: Güvenli, kolay ve aktarmasız olarak gidilip gelinebilen, kullanılması adet haline almış, o yerdeki vatandaşların çoğu tarafından tercih edilen yol ve taşıt aracıdır.

Gündelik

Bu Kanun gereğince yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu H Cetvelinde, yurtdışı gündeliklerinin miktarı ise gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararınca tayin olunur.

Resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez.

Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.)

Aile Gideri

Aile gideri, memur ve hizmetlilerin sürekli bir görevle başka yere atanmaları halinde aile fertlerinden her biri için bu kanun hükümlerine göre verilecek harcırahı ifade eder.

Yer Değiştirme Gideri

Memur veya Hizmetlilerin sürekli bir görevle başka yere atanmaları halinde kendisine veya aile fertlerine ait eşyaların taşıtılmasına ilişkin giderler için verilir. İki unsurdan oluşmaktadır:

- 1) Sabit Unsur:** Memur veya hizmetliye sadece atanmış olması sebebiyle, hak edilen gündeliğın kendisi için 20 katı, her bir aile ferdi için 10 katı (toplamda 40 katı geçmemek üzere) verilir.
- 2) Değişken Unsur:** Memur veya hizmetliye asıl görevli olduğu yer ile atandığı yer arasındaki mesafeye bağlı olarak her bir km veya deniz mili için gündeliğın %5 i oranında yapılan ödemedir.

Konaklama Gideri

6245 sayılı Kanununun 33. maddesine eklenen (d) fıkrasına göre bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden (b) fıkrasına göre gündelik ödenenler hariç yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenmektedir.

Birden fazla yeri kapsayacak görevlendirmelerde de yatacak yer temini için ödenecek ücret, görevlendirme süresinin ilk on günü ile sınırlıdır.

Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin b ve d fıkralarına göre yatacak yer temini için ödenecek ücretlerin hesabında, gündeliklerinin %50 artırımlı tutarı esas alınır.

Geçici Görevlendirme

- ❖ 6245 sayılı Kanun kapsamındaki kurumlara ait bir görevin yerine getirilmesi amacıyla geçici olarak yurt içi veya dışında başka bir yere gönderilenlere,
- ❖ Yeni veya eski memuriyetleri ile ilgili bir olaydan dolayı bu kanuna tabi kurumlarca, açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak işten el çektirilmiş olsun olmasın başka bir yere gönderilenlerin lehinde karar verilenlere,
- ❖ Memuriyet mahallerinin dışındaki bir göreve vekaleten gönderilenlere,
- ❖ Fiilen oturdukları yerden başka bir yere açıktan vekaletle gönderilenlere(yalnız gidiş ve dönüşleri için)
- ❖ Geçici yargı yetkisi ile gönderilenlere,
Geçici görev harcırahı ödenir.

Geçici Görev harcırahı olarak;

- Yol Gideri
- Gündelik
- Hamal Gideri
- Bagaj
- İkametgah veya vazife mahalli ile istasyon arasındaki taksi gideri
- Uçakla seyahatlerde Taksi+ Havaş Gideri,
ödenir.

Geçici Görev Gündeliğinin Verileceği Azami Süre

- a) Yurtiçinde, bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.
- b) Yurtdışında, ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir.

Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz.

Harcırah ödemesi veya avansların mahsubunda aksi sabit oluncaya kadar, merkezi yönetim harcama belgeleri yönetmeliği gereğince istenilen belgeler hariç memurun beyanına itibar olunur.

Yurtiçi Geçici Görev Yoluğunda İstenilen Belgeler (Mer. Yön. Harcama Bel. Yön. Madde 22)

- Görevlendirme Yazısı veya Harcama Talimatı
- Yurtiçi/Yurtdışı Geçici Görev Yoluğu Bildirimi (Örnek 27)
- Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura, ödeme belgesine bağlanır.

Yurtiçi Sürekli Görev Yoluğunda İstenen Belgeler (Mer. Yön. Harcama Bel. Yön. Madde 23)

- Atamalarda atama onayı, diğer hallerde harcama talimatı,
- Yurtiçi / Yurtdışı Sürekli Görev Yoluğu Bildirimi (Örnek : 28),
- Resmi mesafe haritasında gösterilmeyen yerler için yetkili mercilerden alınacak onaylı mesafe cetveli, ödeme belgesine bağlanır.

Yurtdışı Geçici Görev Yoluğunda İstenilen Belgeler (Mer. Yön. Harcama Bel. Yön. Madde 25)

- Yurtdışı geçici görev yolluklarının ödenmesinde;
- Görevlendirme yazısı veya harcama talimatı,
- Yurtiçi / Yurtdışı Geçici Görev Yoluğu Bildirimi (Örnek : 27),
- Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura, ödeme belgesine bağlanır.

Yatacak yer temini için alınan faturanın dairesince onaylanmış tercümelerinin de ödeme belgesine bağlanması gerekir.

Yurtdışı Sürekli Görev Yoluğunda İstenen Belgeler (Mer. Yön. Harcama Bel. Yön. Madde 26)

- Atamalarda atama onayı, diğer hallerde harcama talimatı,
- Yurtiçi / Yurtdışı Sürekli Görev Yoluğu Bildirimi (Örnek : 28), ödeme belgesine bağlanır.

- ❖ Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hallerde yetecek miktarda para avans olarak verilir ve verilen avans memur veya hizmetlinin görev yerine döndükleri tarihten itibaren 1 ay içinde mahsup edilir. Sürekli ve geçici görev yolluğu avanslarını süresinde mahsup veya iade etmeyenlerden genel hükümlere göre faiz alınır.
- ❖ Verilen avansların mahsubunda, beyan edilen masraf verilen avanstan fazla ise fazlası ilgiye ödenir, az ise aradaki fark ilgiliden tahsil edilir.
- ❖ Harcırah itası ve avansların mahsubu işlemlerinde aksi sabit oluncaya kadar memurun beyanına itibar olunur. Maddi hatalar hariç olmak üzere, harcırah istihkaklarını, arttıracak şekilde gerçek dışı beyanname verenler hakkında, işlenen suçun mahiyetine göre rütbe ve sınıf indirimi veya memuriyetten çıkarma cezalarından herhangi biri uygulanır ve bu gibilerin bu suretle aldıkları fazla harcırah, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre ve bu kanuna tabi diğer kurumlarca da umumi hükümlere göre tahsil olunur. Bu gibiler hakkında, idari yönden yapılan soruşturmalar sonunda verilen kararlar cezai soruşturmaya engel değildir. Bunlar hakkında ayrıca yargı organlarınca kovuşturma açılabilir ve kamu davası açılabilir.

- ❖ Harcırah hizmetin yapıldığı kurum bütçesinden ödenir.
- ❖ 4969 sayılı Kanunun 2'nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'nci maddesine eklenen (D) bendinde 6111 sayılı Kanunun 118'inci maddesi ile yapılan değişikle; emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunanlara, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın (12105) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarında tazminat ödenirken 1/7/2012 tarihinden geçerli olmak üzere, Kamu görevlileri hakem kurulunun 29/05/2012 tarihli ve 2012/1 nolu kararı ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesinin (D)fıkrasında yer alan 12105 gösterge rakamı **(13558)** olarak değiştirilmiştir.
- ❖ Memur ve hizmetlilere geçici görev harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye ile birlikte zorunlu giderleri de (hamaliye (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle) bagaj ve ikametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masrafları) ayrıca tediye olunur.